

2bcoaching

Denkfundamenten

Wat er in ons hoofd gaande is

Als de context verandert...

Vanuit bepaalde denkfundamenten wordt het werk al jaren op een bepaalde manier gedaan. Wanneer de context van het bedrijf verandert en ineens anders en/of meer complex wordt, is het bestaande waardenpatroon vaak niet langer effectief om goed te kunnen functioneren.

Ontstaan frustraties...

Veranderen de condities, dan is het logisch dat de bedrijfsfilosofie mee verandert om het complexiteitsniveau van de omgeving bij te benen. Nieuwe problemen zetten bestaande denkvormen onder druk. Ze kunnen vaak zelfs niet meer worden opgelost vanuit de oude denkvormen en structuren.

Resultaten uit het verleden zijn geen garantie voor de toekomst!

Als een bepaalde fundamentele manier van denken in een bepaalde situatie succesvol was, dan mag het duidelijk zijn dat er bij een verandering van context, toenemende complexiteit en variëteit, frustraties ontstaan. De nieuwe context is niet altijd voor iedereen herkenbaar; immers er wordt nog steeds gekeken vanuit de oude fundamentele manier van denken.

Dat is dan ook de reden dat het in een organisatie in verandering extra nodig is om tijd te besteden aan de communicatie van de benodigde verandering. Hierbij is het de kracht van de herhaling die maakt dat de boodschap gaat overkomen.

- De eerste keer neemt men de informatie voor kennisgeving aan.
- De tweede keer denkt men, oh, dat heb ik geloof ik al eerder gehoord, dan zal het wel serieus zijn.
- De derde keer denkt men, hier moet ik duidelijk wat mee maar wat?
- De vierde keer vraagt men zich af: Wat word ik verondersteld hieraan te doen?
- En dan komen er vragen als: Wil ik dat wel, kan ik dat wel, wat heb ik nodig om dat te kunnen?

Wordt de nieuwe context wel duidelijk, dan wil dat nog niet gelijk zeggen dat de fundamentele manier van denken 'a la minute' mee is veranderd.

De in eerste instantie ontstane frustraties zijn nodig om de benodigde veranderingen in te zetten. Zodat ze vervolgens ook in de organisatie kunnen worden verankerd in nieuwe denkvormen en weerspiegeld worden in vernieuwde structuren en processen. De toename aan complexiteit stopt niet, integendeel. Zo kunnen we ook verwachten dat de periodes met frustraties continue zullen doorgaan en waarschijnlijk steeds intensiever worden. Reden te meer dat we op een basaal niveau moeten leren omgaan met deze stroom van veranderingen en toenemende complexiteit.

En de complexiteit neemt toe, en toe...

Omgevingen worden in de tijd gezien dus geleidelijk aan steeds complexer.

Als je helemaal gezagsgetrouw bent en netjes doet wat de baas zegt (omdat dat eerder gewaardeerd werd), kun je dan ook omgaan met complexere situaties?

Kun je omgaan met situaties waarin eigen initiatief wordt verwacht, omdat de regels die golden niet langer van toepassing zijn?

Kun je dan omgaan met het maken van keuzes vanuit expertise, gebaseerd op effectiviteit met een uitdagende kwaliteit/prijs verhouding?

Kan een leidinggevende die vanuit autoritair bazengedrag denkt en handelt, waarbij de baas alle

beslissingen neemt (en die situaties gewend is waarbij dit nodig en effectief was) ineens veranderen? Zal diezelfde baas in een andere situatie dan niet een atmosfeer om zich heen creëren, die eigen initiatief en flexibiliteit (snel handelen en effectief keuzes maken) in de weg staat, als hij op dezelfde manier aan die situatie leiding geeft?

Albert Einstein zei:

“The significant challenges we face cannot be solved at the same level of thinking we were at, when we created them”

“Als je doet wat je deed, krijg je wat je hebt!”

Binnen hetzelfde niveau van denken is de oplossing niet te verkrijgen, doordat de problemen juist zijn ontstaan door die manier van denken.

Wat zijn denkfundamenten?

Onder denkfundament wordt verstaan...

Een samenhangend complex van dieperliggende waarden, die richting geven aan het gedrag van een individu.

Succes in onze snelle complexe samenleving van nu krijgt daarmee een eigen betekenis. Het is in zijn algemeenheid te omschrijven als het vermogen om jezelf aan te passen aan de (veranderende) omgevingen waarin jij je bevindt, en waarbij je in staat bent de bijbehorende problemen als gevolg van de situatie waarin je je bevindt op te lossen.

IK ⇔ WIJ

Er zijn 'ik' en 'wij' denkfundamenten

Bij een ik-denkfundament staat het ego centraal dat de wereld om hem heen aan zichzelf wil aanpassen (ik focus en jij locus¹).

Bij een wij-denkfundament staat de groep centraal waarvan de desbetreffende persoon deel uitmaakt en die bepalend is voor het gedrag van 'ik', het individu. (Jij focus en ik locus)

Terwijl beide uitgangspunten elkaar steeds afwisselen, lijkt ieder mens toch min of meer een voorkeur te hebben voor een ik-denkfundament of een wij-denkfundament.

¹ locus, afgeleid van de psychologische term locus of control. Gebruikt om twee soorten te onderscheiden:

- intern: iemand met een interne locus of control of control gelooft dat hij zijn eigen leven bepaalt
- extern: iemand met een externe locus of control gelooft dat zijn leven bepaalt wordt door de omgeving, het lot, toeval of andere mensen